

Protokoll VU-möte 2021-09-15 via skype

A. ADMINISTRATIVT

1. Mötets öppnande

Ordförande Anders Hedeborg öppnade mötet.

Beslut: Mötet förklarades öppnat.

2. Förslag till dagordning

Beslut: Dagordningen antogs.

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Britt Sjöqvist.

Beslut: Mötet valde Britt Sjöqvist till justeringsperson.

4. Protokoll

- VU:_2021-3 – skickades med handlingarna inför mötet. Kommer läggas ut på ”nya” webben.

VU noterar informationen.

5. Ekonomi

Friederike går igenom löpande budget och prognos 2021. Alla medlemsavgifter är inkomna. 730 000 från HaV + 200 000 för utvecklingsprojekt för stora sjöar som går direkt till Vättern denna gång. Många nollor i budgeten än så länge men det beror på att fakturor inte inkommit in och det kommer i slutet på året för många projekt.

Insatsmedel används till potentiella inkomna intressanta projekt eller utökningar av befintliga. Inte mycket som gått åt på grund av pandemin inom möten, konferenser och resor. Förutom mindre medel till konferenser och sammanträden ser det i övrigt i stort ut som vanliga år.

Beslut: Budgetläge som redovisades godkänns och kansliet får i uppdrag att se till att medel används på ett effektivt och kloket sätt.

6. Nästa VU-möte

14 december, behöver flyttas pga Utförarmöte 14-15/12

Förslag gavs på 8 eller 10 december vecka 49. Efter diskussion landade det i 8 december.

Beslut: VU beslutar att flytta mötet till 8 december i Vadstena. Kl 10-12.

7. Inför styrelsemöte 14/10

- Ny ordförande – Ann Holmlid (Lst E)
- Tidsändring till kl 13-15:30, info har skickats ut till alla. Det blir ett digitalt möte även denna gång.
- Att ta upp på styrelse:
 - agenda 2022 (stämma och styrelsemöten)
 - övervakningsprogram – beslut att godkänna programmet, tas upp i punkt 10
 - upphandling Vätternprogram – beslut om att ge Länsstyrelsen i Jönköping uppdrag att upphandla programmet
 - vattenvårdsplan – beslut att godkänna VU:s förslag om extra styrelsemöte för beslut om planen, och kansliets förslag till upplägg, redovisning, tas upp under punkt 11
 - Vätternliv presenteras
 - Vätterndagen – att vi föreslår för styrelsen att vi genomför en Vätterndag hösten 2022.

8. Samförvaltning Fisk

- Inget nytt möte sedan sist. Nästa möte i Huskvarna den 28 oktober.
- En ny artikel som stärker Vätternvårdsförbundets och samförvaltningens betydelse för att kunna bedriva en ekosystembaserad fiskförvaltning i större utsträckning. [Vättern – förebild för framtidens fiskförvaltning](#)

VU noterar informationen.

9. Leader Vättern

Leader Vättern blir inget Leaderområde i kommande programperiod. För att ändå möjliggöra framtida leaderinsatser i Vättern har Leader Vättern arbetat fram en strategi för utveckling i och runt Vättern. Tanken är att denna kan inorporeras i omkringliggandes leaderområdets strategier. Remisser av strategier från Leader-områden runt Vättern pågår nu, är bra om så många som möjligt kan bevaka detta. Remissvar kan lämnas från Vätternvårdsförbundet om det behovet finns. Malin kollar det med Adam.

VU noterar informationen.

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

10. Revidering Miljöövervakningsprogram 2021-2026

Miljöövervakningsprogram 2021-2026

- a. ”Internremiss” pågår;

- b. Remiss skickas ut till medlemmar, HaV, Vattenmyndigheten, SLU mm v 37-39
- c. Styrelsebeslut den 14/10

Friederike går kort igenom miljöövervakningsprogrammet, vilka moment som ingår och varför de ingår. Beskrivningen behövs i ett helsjöperspektiv och viktigt att alla nationella moment syns. Det är inte bara Vätternvårdsförbundets övervakningsprogram utan allas program, det ska ses som ett program för Vättern.

Finns en beskrivning inom MÖV-programmet om redovisning. Idag redovisas MÖV-programmet via rapporter men även inom årsrapporten som kommer årligen. Då det inte är en stor förändring mellan årsskriften utan mer en prick till i diagram föreslås att årsskriften inte tas fram årligen utan vart 3:e år och ha digitala redovisningar via hemsidan av de moment som behövs. Datan finns fortfarande tillgänglig via datavärd/Vätterknarta, och samt kansliet om man är intresserad.

Remissförfarandet diskuterades rörande kommuners möjlighet att ta upp i nämnder och då är remisstiden för kort. Anledningen till den korta remisstiden är att Länsstyrelsen måste förhandla programmet. Annicas förslag är att man på tjänstemannanivå tittar igenom, ger eventuella synpunkter och att det formella beslutet via nämnden kommer senare.

Styrelsen godkänner förslag på program för den samordnade nationella miljöövervakningen och beslutar om programmet. Remiss avslutad 1 vecka innan styrelsemöte. Styrelsen får den också på remiss och får eventuella ändringar redovisade på styrelsemöte.

Översynen av miljögiftsprogram är klar och rapport kommer publiceras inom kort. Den har använts som underlag för miljögiftsundersökningar i de stora sjöarna. Från början ett gemensamt stora sjöar utvecklingsprojekt med medel från HaV.

Beslut: VU godkänner hantering av remissen och förslår att styrelsen beslutar om programmet på mötet den 14 oktober. Eventuella förändringar dras av kansliet på mötet.

11. Revidering Vattenvårdsplan

Vänern håller på att revidera sin vattenvårdsplan och jobbar utefter fokusområden. De har kontakt med kommunerna och har genomfört digitala arbetsgrupper. De ser det som ett löpande arbete och ett levande dokument. Vi har planer på att strukturera upp vår vattenvårdsplan vid vår revidering och kanske vi bör kika lite mer på Vänerns upplägg. Bra om det är samma upplägg mellan sjöarna.

Det handlar om paketering för hur man ska kunna förklara och beskriva en uppföljning av Vätterns miljötillstånd. Arbetet sker i 3 steg:

1. Uppföljning av delmål via indikatorer
2. Uppföljning av föreslagna åtgärder
3. Förslag på nya åtgärder för att uppnå delmålen.

För punkt 3 diskuterades (digitala) diskussionsmöten, t.ex. med tjänstemän på kommuner eller representanter från berörda intressenter.

VU föreslår att vi på kommande styrelsemöte tar upp presenterat förslag till upplägg av arbetet med planen samt redovisning och förhoppningsvis ger kansliet i uppdrag att fortsätta arbeta vidare enligt förslag ovan. De olika alternativen som presenteras för styrelsen är att (i) fortsätta om tidigare eller (ii) ompaketera planen.

Tidsplan:

- uppföljning indikatorer okt/nov 2021,
- uppföljning åtgärder okt/nov 2021,
- åtgärdsförslag nov/dec 2021,
- sammanställning dec/jan,
- remiss feb/mars 2022,
- beslut på stämma 2022 efter proposition från styrelsen.

Beslut: VU presenterar ett förslag till styrelsen om upplägg och tidsplan för arbete.

12. MÖV-projekt 2020/2021

Satsningar: *(inget nytt)*

- **”Screening 2021” - Miljögifter i biota & vatten:** Uppföljning av resultat från rapporten och nya ämnen som tillkommit sedan 2017. Extramedel via HaV. Pågår hela 2021. Biota som Stora-Sjöar-projekt med egen rapport (vår 2022).
- **PFAS i matfisk:** EFSA (EUs myndighet för livsmedelssäkerhet) har nyligen fastställt ett nytt riktvärde för tolerabelt veckointag av PFAS-4, en stor minskning jämförd med tidigare riskvärderingar. Fisk är överlag en stor källa för humanexponering. Tidigare analys av PFAS i fisk inom miljöövervakning och forskning, men nu analyseras matfisk. Röding, sik och kräfta: analyser klara; lyft till Länsstyrelsen för vidare hantering. Öring och lax i höst.
Kostnad: 50Kkr. Redovisas i årsskriften 2021 och ev vattenvårdsplan.
- **IAS Vättern:** Flera ”värstingsarter” enligt Artdatabankens riskklassning har upphittats i eller nära Vättern. Kartläggning av tusensnäcka-förekomster och smal vattenpest, eDNA. september 2021. Kvalitativ inventering i norra Vättern + eDNA.
- **Utvecklingsprojekt stabila isotoper:** Test av ny metod för att beräkna en ”baslinje” för stabila isotoper. SLU Aqua som utförare. HaV: 200k.
- **Läkemedelsrester i fisk:** 2020, 150Kkr från HaV totalt (inkl till Vänerne & Mälaren). Utförare IVL, två lokaler i Vättern, röding och abborre för jämförbarhetens skull. Rapport juni 2021. VVF: ca 35Kkr. Rapport publicerat: [Rapport 141](#)
- **Hamnsediment:** tidigare provtagningar visade förhöjda halter av TBT i hamnsediment. Uppföljning 2020. Resultat är klara, en station tillkommer under 2021. HaV/Lst: 90Kkr. Till årsskrift/VVPlan.
- **Miljögifter fisk:** analys av MG i röding, abborre, lake och kräfta. Ska rapporteras. Lst/HaV: 200k; VVF: tid. Underlag för nytt moment i övervakningsprogram.

- **Mikroplast i sediment.** NV: totalt 120k (inkl till Väneren & Mälaren); restmedel från mikroplast-i-ytvatten. Rapport på gång.
- **Skarvplan.**

VU noterar informationen.

13. Provfiske (program & projekt)

- **Flera fiskundersökningar** genomförda/igång:
 - **Rödingtelemetri** för att följa rödingens beteende och rörelsemönster samt överlevnad vid återutsättning. Ett stort projekt, SLU i samverkan med Länsstyrelsen med deltagare från Göteborgs Universitet, Linnéuniversitetet samt personal från Sportfiskarna, finansieras av HaV.
 - Notdragning/strand för att få en bild över artsammansättningen i Vätterns skvalpzon. Ansvarig och utförare: Länsstyrelserna runt Vättern.
- **Provfiske rödinglek 2017-20:** Lst F ansvarig, Budget 280 Kkr (Förbundets del -17=50 Kkr på konto 4024). Nu avslutat, rapport 2021.
- **Lake:** Kunskapsökning om lake: Finansierat av Leader Vättern 2017-2019 (start 2018-01-01) med 428 000 kr. Utveckla fiske och kunskap om yrkesmässigt fiske efter lake. Hanteras inom samförvaltningen och kansliet (Malin). Nu förlängt med ett år.
- **SLU har provfiskat** 2020, resultat är inte klara.
- **Biologisk mångfaldsfiske 2020:** Rapport klar: [Rapport 142](#)
- **Öring-genetik:** Rapport i september

VU noterar informationen.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

14. Kommunikation/Hemsidan

Styrelsen beslöt att satsa extra på kommunikation och hemsidan under 2020-21.

- **Vattnet.org:** Ny webbsida på gång, flytt av innehåll pågår, lansering under oktober. Sidan kommer se ut nästan som idag men modernare och snyggare samt att tekniken bakom blir bättre.
- **Nyhetsbrev** framskjuten pga tekniska problem.

VU noterar informationen.

15. Vätternliv

- Är nu lanserat! <https://vattnet.org/vattnetliv/se/>
- Vi nådde ut till 7000 personer. Finns utvecklingspotential för sidan och underlag finns för detta. Satsar på att nå ut till skolor osv. Sprid gärna i era kanaler.

VU noterar informationen.

16. Vätterndagen 2021

- Inställt pga pandemin och gällande restriktioner, ge som förslag till styrelsen att skjuta till hösten 2022
- Webinarium? Istället satsa på en fysisk dag hösten 2022. Kanske använda webinarium för vattenvårdsplanen. Lägga till det i förslaget rörande vattenvårdsplanen till styrelsen.

Beslut: VU föreslår till styrelsen att vi skjuter på Vätterndagen till hösten 2022.

17. Publiceringar

[142: Strandnära provfiske i Vättern 2020](#)

[143: Genetisk analys av öring](#)

I pipeline:

Makrofyter 2018-2020

Miljögiftsöversyn

Mikroplast i sediment

Årsskrift

Glacialrelikter

VU noterar informationen.

18. Yttrande/Remisser

- Ut
 - Vattenförsörjningsplan Jönköpings län
- In
 - Aktion Rädda Vätterns skrivelse till VVF
- Pågående ärenden m
 - Karlsborg flygplats (tillstånd och markavvattning)
 - hos regeringen
 - Miljöprovning Hammarens flygskjutmåls
 - hos regeringen
 - N Kärr
 - Bearbetningskoncession avvisat, överklagat
 - Vattenledning Örebro
 - förbereder MKB

VU noterar informationen.

19. Kalender

- Nästa VU-möte: (8 december - Östergötland)
- Nästa styrelsemöte: 14 oktober (Skype)
- Nästa samförvaltningsmöte: 28 oktober (Huskvarna)
- 14-16/9-21 Miljöövervakningsdagar (digitalt)
- 13-15/10-21 Vattendagarna (Östersund/digitalt)
- 14-15/12-21: Utförarmöte (Stora Sjöar arrangerar)

VU noterar informationen.

20. Övrigt

Inga övriga frågor

21. Mötet avslutas

Malin Setzer
Vid protokollet

Anders Hedeborg
Mötesordförande

Britt Sjöqvist
Justeringsperson

Deltagare:

Friederike Ermold (VVF), Jan-Anders Johansson (VVF), Måns Lindell (VVF), Anders Hedborg (VVF/Vadstena kommun), Malin Setzer (VVF), Annica Magnusson (Jönköpings kommun), Jörgen Ryberg (Nammo), Pelle Holmström (Miljösamverkan Östra Skaraborg), Sara Peilot (Vänerns vattenvårdsförbund), Lars Gezelius (Länsstyrelsen i Östergötlands län), Niclas Bäckman (Länsstyrelsen i Östergötland), Britt Sjöqvist (Länsstyrelsen i Örebro län), Julia Knodt (Zinkgruvan), Göran Sundblad (SLU).